

Pyhäjärven koulu kylätaloksi -hanke

Kunnanhallitus 03.09.2024 § 305
181/14.01.00/2024

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä hankesuunnitelmaluonnoksen 2) valtuuttaa elinvoimajohtajan viimeistelemaan ja allekirjoittamaan hankesuunnitelman jätettäväksi rahoittajalle 3) allekirjoittaa pykälän kokouksessa
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Käsittely	Heidi Karnaattu ja Jouko Viitamäki olivat poissa pykälän käsittelyn ajan 19:05-19:08. Heidi Karnaattun varajäsen Kati Nenonen oli paikalla klo 19:05-18:08.
Esittelijä	vs. kunnanjohtaja Lauri lehtinen
Tiedoksi	Elinvoimajohtaja
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Kunnanhallitus 29.08.2024 § 295

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä hankesuunnitelmaluonnoksen 2) valtuuttaa elinvoimajohtajan viimeistelemaan ja allekirjoittamaan hankesuunnitelman jätettäväksi rahoittajalle 3) allekirjoittaa pykälän kokouksessa
Päätös	
Käsittely	Asiaa ei käsitelty 29.8.2024 kokouksessa.
Perustelut	<p>Pelkosenniemen kunta omistaa Pyhäjärven kylässä sijaitsevan Vainion tilan ja sillä olevat Pyhäjärven koulun rakennukset. Koulun asuntola- ja koulurakennus pihapiireineen on ollut 1970-luvulta alkaen matkailuyrityksen käytössä. Koska matkailuyrittäjän toiminta alueella on hiljattain päättynyt, on tullut aika muuttaa alueen käyttöä aiempaa enemmän kylän elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia palvelevaan suuntaan. Kunta on pyrkinyt saattamaan rakennukset uuteen käyttöön, mutta vuokrasopimus kyläyhdistyksen kanssa ei ole saanut lainvoimaa.</p> <p>Pyhäjärven kylällä on ollut vuosia aktiivista kylätoimintaa, vahvaa talkoohenkeä ja asukkaiden omaa toimeliaisuutta asuinympäristöään kohtaan. Vaikka kylä sijaitsee lähellä Pyhätunturin matkailukeskusta, se on kyläkuvaltaan, kaavoitukseltaan ja asukaskunnaltaan selkeästi vakituisen asumisen keskittymä. Kylällä toimii muutama matkailijoille palveluja</p>

tuottava mikroyritystä. Kylän lävitse kulkee hiihto-, patikointi- ja maastopyöräilyreitistöjä. Kylä on ensisijassa asukkaidensa koti pääosan matkailutoiminnasta keskittyessä kyläkeskuksen ulkopuolelle tunturialueelle, jossa myös asuu kyläläisiä. Kylällä ei ole asukkaiden omaa kokoontumis- ja harrastetilaa, mikä rajoittaa kyläläisiä palvelevan toiminnan kehittämistä. Kylän ainoa julkinen kokoontumispaikka on Vainion tilan ranta, jossa ovat kyläläisten talkoilemat laiturit ja pukukoppi-ekokäymälä. Rannalla on lisäksi grillikatot yhteisessä käytössä. Kylällä on tunnistettu selkeä tarve kylätalolle.

Pyhäjärven koulun rakennusten kunto on vuonna 2022 tehdyn kuntoarvion mukaan heikko, mutta ne ovat kunnostettavissa. Vuonna 2023 asuin- ja koulurakennusten katot uusittiin maakuntamuseon suositusten mukaisesti tiilikatteella. Katteiden uusimista edelsi rakennusten käyttötarkoituksen vaikutusten ennakoarvointi, joka tehtiin yhdessä omistajan (kunta), kyläläisten, matkailuyrittäjien ja Suomen kylät ry:n asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa käytiin monipuolisesti lävitse rakennusten mahdolliseen myymiseen, vuokraamiseen tai omistajan omassa käytössä pitämiseen liittyviä etuja, haittoja sekä riskejä niin kunnan, kyläläisten kuin alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin näkökulmista. Kylätaloksi yleishyödylliseen käyttöön ottamista pidettiin kylän elinvoiman, asukkaiden palvelemisen ja hyvinvoinnin kannalta parhaana vaihtoehtona.

Koska vuokrasopimus kyläyhdistyksen kanssa ei ole saanut lainvoimaa, on kartoitettu muita vaihtoehtoja rakennusten saamiseksi yleishyödylliseen käyttöön ja niiden korjaamiseksi. Rakennukset ovat yleiskaavalla suojeltuja ja keskeinen osa kylän kulttuurimaisemaa ja kyläkuvaa. Näin ollen kunnalla on velvollisuus huolehtia rakennuksista ja jatkaa niiden kunnostusta.

Pohjoisimman Lapin Leaderin mukaan yleishyödyllistä investointia voidaan tukea, jos siitä saatava hyöty ohjautuu alueen asukkaille ja muille toimijoille. Investoinnin kohteen tulee pääsääntöisesti olla alueen asukkaiden ja toimijoiden käytettävissä. Investointi voi liittyä maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen, kuten vapaa-ajan infrastruktuuriin tai kulttuuripalveluihin, joilla parannetaan maaseutualueilla asumisen mahdollisuuksia, turvallisuutta, esteettömyyttä, saavutettavuutta ja poikkeustilanteiden hallintaa. Hankkeissa painotetaan vähähiilisyttä ja sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tuki voi kohdistua rakennukseen, rakennelmaan, koneeseen, laitteeseen tai aineettomaan investointiin, jolla lisätään viihtyvyyttä ja elinvoimaa. Hankkeen hakijana voi olla esim. yhdistys, järjestö tai kunta. Hankkeen enimmäiskustannusarvio voi olla 180 000 €, josta tuki on pääsääntöisesti 65 %. Osa hankkeen kustannuksista tulee kattaa yksityisellä rahoitusosuudella tai talkootyöllä, joka liittyy kiinteästi hankkeen toteuttamiseen. Pyhän kyläyhdistys on ilmoittanut sitoutuvansa talkootyöhön. Huomioiden kyläyhdistyksen aiempien vuosien talkootyön määrän ja luonteen, sitoutumista voidaan pitää realistisena.

Elinvoimapaalveluiden ja teknisten palveluiden yhteistyössä on valmistelu hankehakemus, joka on tarkoitettu Leader-tuen hakemiseksi. Hankkeessa kunnostetaan Pyhäjärven koulua niin, että alueelle voi tulevaisuudessa sijoittua alueen asukkaita ja toimijoita palvelevaa toimintaa. Hankkeen toimet kohdistetaan koulurakennuksen kunnostamiseen kohti kylätaloa. Hanke toteutetaan Pelkosenniemen kunnan ja Pyhän kyläyhdistyksen yhteistyössä. Haettava summa on 180 000€, joka sisältää 65% Leader-tukea ja 35% talkootyötä. Hanke suuntautuu rakennusten kunnostamiseen ja toiminnan muun suunnittelun jatkaminen tulee tehdä muulla hankkeella / kunnan omana toimintana.

Kunnanhallitukselle toimitetaan hankesuunnitelmaluonnos ja kustannusarvio.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi
Esittelijä	vs. Kunnanjohtaja Lauri Lehtinen
Tiedoksi	Elinvoimajohtaja
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.